

Aika: 13.9.2021 klo 9.30-12.00

Paikka: Zoom-etäyhteys

Paikalla: Mirja Anttila, Mari Ekman, Maria Forsén, Taru Fröjdholm (poistui klo 11), Ilkka Haataja, Liisa Hilander (puheenjohtaja), Outi Hintikka, Ilona Lindfors (sihteeri), Katriina Tiainen, Jaakko Tuohiniemi, Tarja Turunen, Matias Frosterus (vierailija), Okko Vainonen (vierailija)

Poissa: Mari Ekman, Outi Hintikka

Ylimääräisen kokouksen aihe: Paikkaryhmän tietomalli

Paikkaryhmän tietomallin esittely / Matias Frosterus:

- Matias esitteli paikkatietoryhmän työtä
- KDK:n aikaan tehtiin selvitys paikkatietoasioista
  - selvityksessä päädyttiin siihen, että olemassa olevat paikkatietoresurssit eivät täytä KAM-sektorin tarpeita. KAM-sektorilla on tarve melko hienojakoiselle paikkatiedolle Suomessa ja lisäksi tarvitaan historiallista tietoa. Nämä sulkevat pois kansainväliset resurssit (eivät sisällä suomalaisia paikkoja riittävällä tarkkuudella) ja Maanmittauslaitoksen resurssit (eivät sisällä historiallista tietoa)
  - Selvityksessä nousi esiin ajallisen ulottuvuuden tärkeys
- [Digime-paikkaryhmä](#) on toiminut jo pari vuotta ja yrittänyt ratkaista sitä, miten ajallinen ulottuvuus saataisiin paremmin hallittua paikkatiedossa. Ja nyt on saatu luotua paikkatietomallin luonnos.
- Tarkoitus on järjestää tämän vuoden lopulla tai ensi vuoden alussa paikkatietotyöpaja, johon kutsutaan myös MML:n edustaja, ja muutenkin osallistujia laajemmin kuin vain KAM-sektorilta
- Matias esitteli [paikan tietomallia](#).
- Paikkaryhmässä on pohdittu paljon kysymystä siitä, milloin paikka muuttuu toiseksi.
  - Paikka on mentaalinen konstruktio siitä, mitä ihminen mieltää paikan olevan. Paikka muuttuu toiseksi silloin, kun ihmismielen käsitys paikasta muuttuu toiseksi.
  - Aina, kun mielikuva muuttuu, tulee uusi paikka. Esimerkiksi kun paikan tyyppi muuttuu, tai kun paikan pinta-ala muuttuu merkittävästi.

- paikkatietomallissa kaikilla paikoilla on yksi viittausolio, vaikka paikka olisi pysynyt samana läpi historian
- tarkoitus olisi tehdä kuvailu viittausolioita käyttäen, mutta museot haluaisivat mahdollisuuden käyttää esimerkiksi vain paikkaa Perniö eikä sen viittausolioita Perniö (Salo) & Perniö (kunta)

Keskustelua & Sisällönkuvailun asiantuntijaryhmän kommentteja/kysymyksiä:

- kommentteja:
  - hallinnolliset paikat ja maantieteelliset paikat tulisi olla erikseen
  - maantieteellisille paikoille mahdotonta määritellä alkuaikaa ja loppuaikaa
  - voisiko yhdistää samaan oloon pitäjä/kunta eli sen ajanjakson, kun paikka on ollut 'hallinnollisesti itsenäinen'
- Kongressin kirjasto:
  - paikkakuntaan viitataan aina paikan nykyisellä nimellä Perniö (Salo, Finland). Perniö (Finland) käytetään vain hallinnollisena organisaatiota, eli ei käytetä lakanneiden paikkojen nimiä.
  - Kongressin kirjastossa vain yksi auktoriteetti, joka on sekä yhteisö että maantieteellinen paikka
  - vanhat tietueet katsottaisiin läpi ja jos käsittelee vain paikkana, tulisi kuvailuun Perniö (Salo, Finland)
- Jos käytettävissä ei olisi lainkaan lakanneita paikkoja, mitä merkittäisiin kuvailuun tilanteessa, jossa kunta ei enää ole olemassa, mutta se ei myöskään ole muuttunut kyläksi
  - esim. Längelmäki (YSO-paikat: <http://www.yso.fi/onto/yso/p105874>)
  - Längelmäki jaettiin 1.1.2007 Jämsän ja Oriveden kesken
  - on olemassa Längelmäen kirkonkylä, mutta se ei vastaa vanhan Längelmäen kunnan aluetta, ja lisäksi se ei ollut Längelmäen kunnan kuntakeskus, vaan kuntakeskus oli Länkipohja
- Tapaus Aurejärvi
  - Aurejärvi (Kuru) (YSO-paikat: <http://www.yso.fi/onto/yso/p125921>)
  - kylä hajonnut: Vuonna 1926 kylä jaettiin kolmeen osaan ja osa siitä (nk. Wähä-Aure) liitettiin Parkanon pitäjään nimellä Aurejärvi. Muut osat (nk. Iso-Aure) jäivät Kuruun nimillä Itä-Aure ja Länsi-Aure.
  - Kuru nykyään osa Ylöjärven kaupunkia
- Luovutetun alueen paikat:
  - tehdään nämä niin kuin järkevää on, eli ei välttämättä samalla tavalla kuin muut paikat
  - näitäkin erilaisia tapauksia
  - mahdollisesti sulkutarkenteeksi Suomi?

- Tapaus Messukylä:
  - Messukylä (YSO-paikat: <http://www.yso.fi/onto/yso/p110174>)
  - Messukylä (Tampere) (YSO-paikat: <http://www.yso.fi/onto/yso/p110775>)
    - Messukylä erosi Pirkkalasta 1636
    - Messukylä on entinen Suomen kunta, joka liitettiin osaksi Tamperetta vuonna 1947.
    - Tampereen kaupunki syntyi alun perin Messukylän sisään 1779
    - nykyään Messukylä on kaupunginosa Tampereella
  - Jos teos käsittelee Messukylän historiaa 1600-luvulta nykypäivään, mitä pitäisi merkitä kuvailuun: Pirkkala?, Messukylän pitäjä?, Messukylän maalaiskunta?, Messukylä (Tampere)?
- RDA:n mukaan paikannimen osaksi merkitään se laajempi alue, johon paikka kuuluu, jolloin pitäisi olla:
  - Messukylä (Tampere)
  - Messukylä (Suomi)
- entä voisiko entisille kunnille merkitä tarkenteeksi lakkautusvuoden? Nyt tarkenteena on käytetty '(kunta)', joka on hankala sen vuoksi, että paikka ei ole välttämättä ollut koko ajan kunta, vaan esimerkiksi pitäjä.
  - Messukylä (-1947)
- Kysyttiin, mitä tarkoitetaan viittausolioilla? Viittausoliot ovat sama asia kuin kirjastokuvailijoille tutumpi termi auktorisoitu hakutieto, mutta kaikki sektorit eivät kokeneet tätä nimitystä omakseen, joten päädyttiin nimitykseen viittausolio
- Entä tapaus Suomi, miksi ei ole erikseen Suomen suuriruhtinaskunta ym. Miksi käsiteltäisiin eri paikat eri tavalla?

Paikkatietomallin käsittelyn jatko

- Päätettiin, että Sisällönkuvailun asiantuntijaryhmä jatkaa paikka-asian käsittelyä vielä seuraavassa Sisällönkuvailun asiantuntijaryhmän varsinaisessa kokouksessa 30.9.2021 klo 9:00-12:00, ja sovittiin, että myös Okko Vainonen osallistuu kokoukseen.